

"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Petryciams, Chicago, Ill.
METINE PRENUMERATA:
Sveikatos Valstybės \$2.00
Kandorės ir Mėtos \$2.50
Visos kitos valstybės \$3.00
Prenumerata apmokama iš verslo. Prenumerata
metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų
Metų. Apie prenumeratą klauskit laiku. Adresas:
"LIETUVA"
814 W. 33rd STREET CHICAGO, ILL.
Corner 33rd and Halsted Sts.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription Rates:
In United States \$2.00
In Canada and Mexico \$2.50
To all other Foreign Countries \$3.00
Advertising rates on application. Address:
"LIETUVA"
814 W. 33rd STREET CHICAGO, ILL.
Corner 33rd and Halsted Sts.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under
March 3rd, 1893.

Metel XXVI

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, BIRŽELIS (JUNE) 22 d., 1917 m.

No 25

Didėji Karė.

Praslinkusioji savaitė Perversmė buvo pilna svarbių įvykių. Teisybė, mūsų laukuose niko ypatingai svarbaus neatsitiko, bet užtai įvykusieji politiški atsitikimai savo svarbumu perviršija ir mūsų svarbumą. Pirmą vietą tarp šitų atsitikimų užima nuvertimas nuo sosto Grekijos karaliaus Konstantino, kuris, kaip žinoma, yra Kaizerio švogeris.

Nuo pat karės pradžios santikai tarp taltininkų ir Grekijos buvo nepaprasti ir nenormališki. Kaip žinome taltininkai (Rusija, Anglija ir Prancūzija) išliuosavo grekų tautą iš po turkų jungo ir sutvėrė nepriklomą Grekijos valstybę. Tos pačios viešpatijos net iki šiol iš savo išdų mokoje puseitą sumą pinigų, nes Grekijos išdas buvo taip menkas, kad negalėjo visų šalies iškaščių padengti.

1897 metais, kuomet Grekija įsivėlė į kvailą karę su turkais ir tapo sumušta, tie patys taltininkai vėl išgelbėjo Grekiją nuo turkų, sulaukymai jų armijos, kurios buvo pasirengę marsuoti į Atenus. Nedyvai todėl, kad grekų tauta iš širdies yra dėkinga taltininkams ir nuo pat pradžios šios karės norėjo stoti taltininkų pusėn.

Vienok ant nelaimės ant Grekijos sosto sėdėjo kaizerio švogeris, didelis vokiečių kultūros garbintojas. Jis pasiryžo kaizeriui gelbėti, kiek jis galėjo: jis sulaužė sutartį su Serbija, neduodamas jai pagalbos, kaip buvo žadėta; jis sulaužė Grekijos konstituciją, išvaikęs parlamentą, kuris nenorėjo pildyti jo norų; jis paliepė atiduoti bulgarams grekų tvirtoves ir pasiduoti grekų kariuomenės korpusui, vokiečių nelaisvė, — žodžiu jis darė viską, kas tik galėjo kaizeriui pagelbėti, o taltininkams pakenkti. Taltininkai nieko svarbesnio negalėjo pradėti ant Salonikų fronto, nes, turėdami Konstantiną savo užpakalyje, ni-joje, kad jis prie geros progos neužpultų jų iš užpakalio.

Prasalinus Konstantiną ir jo vyriausius sunų, taltininkai galės liuosiau atsipeikėti. Galima tikėtis, kad į Atenas neužilgo grįž Venizelos, kaip naujos valdžios premieras. Taltininkai, pasodinę ant sosto antrąjį Konstantiną sunų Alexandrą, prizadėjo pilną Grekijos nepaliečiamybę. Nebūtų visai stebėtina, jeigu vieną gražią dieną išgrįstume, kad Grekija formaliskai stojo karėn su savo amžiniais priešais turkais ir bulgarais. Nedyvai todėl, kad ir iš Vokietijos girdime apie didelį piktmą ir kaizerio grąšinimus, kad jis atkėsinsis už Konstantino nuvertimą.

Bet Konstantino nuvertimu kaizerio būkariaus! dos dar neužsibaigia. Iš Rusijos ateina žinios, kurios kaizerio visai negali džiuginti. Visos vokiečių intrigos, visas meskeriojimas, kad pagauti Rusiją atsikron taikon, nesiseka: Rusija, nors revoliucijos sukrėsta ir nusiipninta, bet visgi pasirodė pergudri, kad ant kaizerio sliedų pasigauti. O tų sliedų kaizeris kabinėja daugybę: kuomet rusių bučiavimas ant fronto nieko nepagelbėjo, vokiečiai manė, kad degtinė ir Hindenburgo kimeis (saldieji degtinė) bus pasekmingesni; pradėta atrasdinėti nepaprastai daug vokiečių degtinės. Bet rusai per daug buvo nusigėrę laisvės ir

buvo laimėję keletą kontratakų, kuriuos jie padarė prieš anglus ir prieš francuzus, Anglai Arraso apielinkėje, po vokiečių spaudimu, buvo priversti pasitraukti iš savo priešakinių pozicijų, bet pasilaikė savo rankose svarbiasias pozicijas, kiek anksčiau nuo vokiečių paimtas. Champagne provincijoje atakai eiliuojasi su kontr-atakais; tai viena, tai kita pusė šitą laimėję, bet fronte jokių svarbesnių permainų nėra. Abidvi pusės, dar rydamos mažesnius vietinius atakus, "čiupinėja" savo priešą, mėgindamos surasti viena pas kitą silpnėnes vietas.

Tą patį galima pasakyti ir apie italų frontą. Ant Salonikų fronto įvyko kiek žymesnė permaina. Čia anglai savo noru pasitraukė iš kairiojo šono upės Struma, laikydami tikėtai tiltą ant kelio nuo Salonikų į Seres.

Priežastis tokio pasitraukimo neaduoama. Spėjama, kad čia norima sutrumpinti frontą, kad paluosavus kariuomenę Monastiro apielinkėse, kur gen. Serrail buvė rengia naują ofensyvą prieš bulgarus linkui Serbijos giutoms.

Italai pirmu skyiu išsodino savo kariuomenę Palestinoje, kad pagelbėti anglams prieš turkus. Ateina žinios, kad ir rusų armija, po ilgo neveikimo pradėjo ugnį prieš vokiečius. Tas atsitiko keletą vietų; smarkesnis mušis buvo Galicijoje, netoli Stanislau.

Penkiolika vokiečių orlaivių pirmu sykiu per visos karės laiką prisigavo iki paties vidurio Londono ir pridirbo čia nemažą nuostolių. Bombos krito pačiam vidurmiestyje ir užmuštų skaitlįs siekia kelių dešimtų, o sužeistų skaitlinė eina į šimtus.

Kaizeris labai "Laisvės Paskola" tikėjosi, kad pasekminga. Pirmą Amerikos vidujinę paskolą, vadinamą "Laisvės Paskola", nepasiseks. Ir čia jis apsigavo: vieton 2 milijardų doliarų, kurių valdžia prašė, Amerikos gyventojai užsirašė apie tris milijardus doliarų. Tas kaizerio palinksminti negalės, nes tas padaro, ad Amerika, sykį apskelbus karę, baikauti nemano.

Kaizeris turi ir kitų apie tai ženklių. Amerikos armijos štabas su gen. Pershing jau yra Prancūzijoje. Ambuliansai, lakunai ir daktarai beveik kasdien atplaukia į Prancūziją. Galima tikėtis, kad ir pirmi Amerikos pulkai netrukus pasveiks vokiečių ant Prancūzijos fronto. O čia namie Amerika rengia kitus šimtus tukstančių kareivių. Vokiečių štabas turi apie ką pagalvoti.

Austrijos parlamente kilo audra. Lenkų Austrijoje, deputatai pranešė, kad Vokietijos valdžios paliepimu Lenkijoje iškarta laike karės apie 30,000 lenkų. Vienas vokiečių deputatų iš sėdynės sušuko, kad esą virvės, turbūt, pri-truko, nes visus juos reikėjo iš-karti. Lenkai ir slavų deputatai šoko iš savo sėdynių ant padar-liausio tokią pastabą. Kilo bai-siausias traukimas ir su muštynė-mis. Posėdį prisiėjo uždaryti.

Lenkai, kaip pranešama iš Sveicarijos, visai atsiskak turėti bent kokius reikalus su dabartinė Austro-Vengrijos valdžia ir grąšina nebalsuoti už karės kredits. Austrijos ir Vokietijos laikraščiai didžiai tuomi susirupinę, nes gali kilti atvira revoliucija; lenkai atvairi reikalauja sau nepriklomingsos Lenkijos ir labai griežtai kalba prieš vokiečius. Lenkus palaiko kitų slavų tautų deputatai. Jeigu len-

ky, kurie Austrijos parlamente yra labai stiprūs, nepasiseks nu-raminu, tai Austrijoje galėtų at-sikartoti rusų revoliucijos isto-rija.

Iš Karės Lauko.

GREKIJOS KARALIAUS NUVERTIMAS.

Atėnai. Barniai ir nesuiprati-mai tarp Taltininkų ir Grekijos karaliaus Konstantino užsibaigė tuomi, kad Konstantinas tapo prašalintas nuo sosto ir ant ang-lų kariško laivo tapo išvežtas į Sveicariją. Sykiu su juom iš-vaziavo ir sosto įpėdinis, jo vy-riauis sunus Jurgas, kurio tal-kininkai nenorėjo palikti ant sos-to, nes jis, kaip ir jo tėvas, už-jautė vokiečiams.

Nuvertimas nuo sosto karaliaus Konstantino įvyko netikėtai ir grei-tai. Prieš kelias dienas atvyko į Grekiją francūzų senatorius M. Jonnart, kuriam Prancūzija, An-glija ir Rusija — Grekijos glo-bėjos ir suvertijos, — davė pil-ną įgaliojimą pasiegti su Konstantinu, kaip jis matys rei-kingu. Jonnart atvyko į Saloni-kius ir apkalbėjęs dalykų stovį su gen. Sarraill, vadu taltininkų ekspedicijos, nuvyko į Atėnus. Čia jis turėjo keletą pasikalbė-jimų su Grekijos premieru Zai-miu ir po to pastatė reikalavi-mą, kad karalius pats nuo sosto atsiskaitų.

Jonnart pranešė premieriui, kad nors jis ir turi karišką įteigą sa-vo reikalavimų pareimimui, tie-čiaus jis prašo premiero, kad ta-sai panaudot ant karaliaus savo įteigę, kad galima būtų visą rei-kałą užbaigti ramiu būdu. Jis pranešė, kad taltininkų kariume-nė nebū išsodinta Atėnuose, kol jis negaus nuo karaliaus atsaky-mo.

Gavus taltininkų ultimatumą, karalius susaukė posėdin Valti-jos Tarybą, susidedančią iš mi-nisterių ir buvusių premierių ir po viapusio apkalbėjimo nus-pręsta, kad karalius ir jo vyriau-sis sunus atsiskaitys nuo sosto. Utarninke, pusiau dešimta išryto, premieras Zaimis įteikė Jonn-artui sekantį pranešimą.

Pareikalavus jų vakarykš-čioje notoje atsisakymo nuo sosto jo karališkos didybės ka-raliaus Konstantino ir pasky-rimo jo įpėdinio, žemiaus pasi-rašiusis turi garbę pranešti jų-ry š excelencijai, kad jo didybė karalius, visuomet turintis o-menyje Grekijos gerovę, nu-sprendė apiešiti šalį sykiu su sosto įpėdinio, ir paskyria ku-nigaikštį Aleksandrą, kaip sa-vo įpėdinį.

Zaimis.

Norėjo ginti karalių.

Pirm šito pranešimo daugelis grekų, istikimų savo karaliui, su-sirinko karaliaus apgynimui. Nak-čia apie 2,000 rezervistų apsu-po karaliaus palociu, idant karalių apgynus, jeigu to reikėtų. Isti-kimų grekų delegacija, po vado-vystė laivyno aficerio Mavromi-chaelis nuvyko pas karalių ir pranešė, kad grekų armija ir žmonės yra istikimi savo kara-liui. Karalius į tai atsakė tik tie-kiu, kad prašė, idant jie užsi-laikytų ramiai.

Agitatoriai tuom tarpu mieste mėgino sukelti demonstracijas prieš taltininkus, bet nepasek-mingai. Armijos aficerai aprei-škė, kad klausys valdžios paliepi-mų ir atsiskak dalyvauti demon-stracijose.

Betvarkių mieste nebuvo. Antrytojaus karalius su savo vyriausiu sunu ir žmona bei kitais palydovais sėdo ant ang-lų kariško laivo ir tapo išvežtas į Italiją. Iš kur jis vyks į Svei-cariją. Tą patį dieną antrasai

karaliaus sunus A. Aleksandras, ku-ris esąs prielankus cininkams, priėmė prisiegą ir ne sostą. Jaunasai karalius Aleksandras tu-ri 24 metus amžiaus. Nuvers-tasai karalius Konstantinas vieš-patavo tik 4 metus. Jis yra ve-dęs kaizerio jauniausią seserį ir iš tos priežasties, sakoma, yra di-delis vokiečių šalininkas. Talki-ninkai, išsodinusieji armiją Salo-nikuose, visuomet bijojosi, kad Grekijos karalius neužpultų ant jų iš užpakalio.

LIOSAI BUS APIE 1 d. LIEPOS.

Washington, D. C. Praneša-ma, kad pirmi "liosavimai" emi-mui kareivių iš tarpo užregist-ra-vusių 5 d. birželio vyrų, "a-riai" atsibuti apie 1 d. liepos šių metų. Šiuom laiku tveriamą tary-bos, kurios prižiūrės ir nuspręs kas gali būti paliosuotas, o kas ne nuo kareiviavimo. Tokias ta-rybas rekomenduos gubernatori-zi valstijų ir majorai didelių mie-stų o prezidentas kandidatų galutinai paskirs, ar atmes. Chi-cagos majorui vienok nebus su-teikta teisė rekomenduoti kandi-datus į tokią tarybą, nes jis pa-sižymėjo dideliu neprielankumu Washingtono valdziai. Chicago's tarybą rekomenduos gubernato-rius.

VOKIETIJA PLIA-NUOJA NAUJĄ KARĘ.

Chicago, Ill. Birž. 14 d. J. M. Dickinson, buvusias prie Taf-to karės sekretorium, laike prakalbos, laikytos Chicagoje, pa-aikino, kodėl Vokietija dabar no-ri taikos.

Anot Dickinsono, Vokietija, pradėdama šitą karę, manė, kad ji apsidirbs su savo priešais i-porą mėnesių. Bet dabar ji per-sitikirno, kad ji sumušti taltin-kių negalės ir kad, jeigu karė to-liaus tęsis, tai bus galas ir kai-zeriui ir vokiškam militarizmui. Todel Vokietija naudojasi vis-siais budais, kad padarius da-bar taiką ir kad galėtų pasilikti nors taip, kaip t. v. prieš karę. Tuomet ji pradėtų išnaudo gink-luotis ir dar geriaus negu dabar, kad kitu sykiu priešus apgalėti. Vokietija prie to rengiasi jau da-bar, kaip matyti iš jos laikraš-čių. Sulyg naujo plano visi bu-ti išnaudo perorganizuota, kiek-viena dirbtuvė turi būti priren-gta taip, kad antrą dieną po ap-skelbimo karės, ji jau galėtų dirbti armijos reikalams. Tuomet visa viešpatija išsisklytų stoty karėn ir nebutų tokios galybės, kuri Vokietija galėtų sulaukyti. Štai kodėl Amerika ir taltin-kių turi pridėti visas įteigas, kad sutruškinti tą militarizmą. Kol vokiškas militarizmas žydės, to-visos tautos, drebėdamos už sa-vo laisvę, turės taigpi iki dantų ginkluotis, ir už kelių, ar ke-liolikos metų vėl turėtų kilti dar didesnė karė negu dabartinė.

CARAS GALĖS BALSUOTI.

Petrograds, 15 d. birželio.—Taryba, kuri daro priėngimus prie busiančio susivaziavimo, ku-riame bus nutarta Rusijos val-džios forma, nutarė, kad rinkti-muose delegatų į tą susivaziavi-mą galės balsuoti ir caras su savo šeima. Nėkurie tam prie-šinasi iš pradžių, bet galų gale nuspręsta, kad ir jis privalo tu-rieti tokį pat balsą, kaip ir kiek-vienas pilietis.

SIULĖ RUSIJAI TAIKĄ.

Stockholmas, birž. 16 d.—Svedų laikraštis Socialdemokrat en rašo, kad Vokietija pa-siūlė Rusijai atskirą taiką per vieną narį Sveicarijos federalės tarybos. Minėtasai laikraštis šiadien pa-

talpino vertimą telegramo, kuris esą kodu buvo pasiustas iš Svei-carijos federalės Tarybos politi-kojo departamento E. Oederio, Sveicarijos ministeriui Petrogra-de. Telegramas esą buvęs iš-siustas iš Berno 5 d. birželio ir skambėjo sekančiai:

"Hoffman, narys federalės tarybos, įgalioja bus padaryti Grimmui (rusų socialistui pro-fesorui, kuris po revoliucijos sugrįžo iš Sveicarijos į Petro-gradą), sekantį pranešimą žo-džiu:

Vokietija nedarys užpuoli-mo patol, pakol susitaikinimas išrodo galimū daiktui. Pasi-kalbėjęs su svarbia ypata, as esu persitikiręs, kad Vokiet-i-jo siekia prie taikos su Rusija, kuri būtų garbinga abiem pu-sim, kuri vėsty prie intymiskų ekonomiskų ir komercijinių santikių ir užtikrina (iš Vokie-tijos pusės) piniginę pagalbą, kuri vėl pastatytų Rusiją ant kojų. Entante cordile kaslink Lenkijos, Lietuvos ir Kuršės, akyvaizdoje tų tautų giminytės. Sugrąžinimas u-žimtų provincijų, o Rusija iš kitos pusės turėtų atiduoti Au-strijai provincijas, kurias nuo jos paėmė."

RUSIJA TAIKĄ ATMETĖ IR GRIMMĄ IŠVARE.

Petrograds, birželio 17 d.—Laikinoji Rusijos valdžia pave-dė savo dviem socialistams mi-nisteriams, Cereteli ir Skobelevui, pareikalauti nuo profesoriaus Grimm pasiaiskinimo kaslink te-telegramo, kuris jam tapo prisus-tas iš Berno. Prof. Grimm yra Sveicarijos pilietis, bet jis, atvykęs Petrogradan, pradėjo smarkiai darbuotis tarp pacifistų ir tų, kurie nori privesti prie at-skirus taikos tarp Rusijos ir Vo-kietijos.

Po pasikalbėjimo su prof. Grimm, Cereteli su savo draugu raportavo rusų valdziai, kad profesoriaus Grimmo pasiaiski-nimus jie skaito neuztektinai. Laikinoji valdžia po to tuojaus išleido paliepimą, kad prof. Grimm iš Rusijos tuojaus prasi-salintų.

Beveik tuom pačiu laiku vi-sos Rusijos darbininkų ir kare-i-vių komitetai susivaziavimas iš-nešė rezoluciją, reikalaujamas, kad Rusija vėsty toliaus karę prieš Vokietiją sykiu su savo tal-kininkais. Rezolucijoje pažymė-ta, kad Rusija privalo vesti ka-rę ne tik gindamasi, bet kad ru-sų armija privalo galimai grei-čiausiu laiku padaryt ofensyvą (užpuolimą).

VOKIETIJOS INTRIGOS EINA PERNIEK.

Petrograds, birželio 17 d.—Žinomas rusų rašytojas, Maxim Gorki, pranešė viešai per savo laikraštį, kad D. Rizov, bulgarų ministeris Berline, mėgino įtrauk-ti Gorkį į paslapto taikos tary-bas, kad atskyrus Rusiją nuo tal-kininkų. Neseniai taigpi buvo pranešta, kad du austrų genero-lai, 10 aficerų ir 15 paprastų ka-reivių atvyko į Kišenevą, Rusi-joje, tvirtindami, kad jie atvyko padaryti taiką su rusų armijo-mis. Išklause jų, rusai pasakė, kad jie ne ten vaziavo, kur rei-škėjo. "Jums reikėjo vaziuoti į Petrogradą, o ne čia" — atsakė rusai. Po to jie, sakoma, pasi-laikė pas savo du generolu, o kitiems paliepė grįšti atgal į sa-vo transejas.

RUSAI PRADEDA MUŠIUS.

Petrograds, birželio 17 d.—Rusų karės štabas paskelbė ši-a-dien sekantį pranešimą, iš kurio matyti, kad rusų armija pamaži vėl pradeda kovą:

"Vakarų (rusų) frontas: — Buvo šautuvų ir artilerijos ug-

nis tulose fronto dalyse. Musų baterijos pereitą naktį padarė ne-tikėtą užpuolimą ant priešo re-zervų, surinktų apielinkėje Sel-rov.

Rumunijos frontas: — Saudy-mas ir mažesni susikirtimai i-vyko ant šio fronto.

Keturi mūsų orlaiviai bom-bardavo geležinkelio stotį netoli nedidelio miestelio Vesen. Prie-šo 7 orlaiviai bombardavo Dvins-ką ir apielinkes. Musų nuosto-liai buvo visai mazi. Apielin-kėje Stochod mūsų artilerija pa-šovė vieną priešo orlaivį."

GENEROLAS PERSHING FRANCUIZIJOS.

Paryžius, birž. 18 d.—Ame-rikos armijos generolas Pershing, su savo štabu atvyko iš Angli-jos į Paryžių. Čia atlankęs pre-zidentą ir ministerius bei fran-cūzų generolu, gen. Pershing vyksta į mūsų frontą, kad susi-pažintų su karės vedimo budais. Jo aficerų štabas tuom tarpu da-ro prirengimus priėmimui Ameri-kos pirmų pulkų, kurie, kaip ma-noma, žada netrukus pasirodyti Prancūzijoje.

TORPEDAVO JAPONŲ LAIVĄ.

Tokio, birželio 17 d.—Kuo-met japonų torpediniai laivai užatakavo submariną Viduržemi-nės jūroje 11 d. birželio, laivas Sakaki tapo pataikintas torpedos ir sugadintas. Tulas skaitlius jureivų tapo užmušta ir suzeis-ta. Laivą spėta įtraukti uostan.

KO VOKIEČIŲ SOCIALIS-TAI NORI.

Stockholmas, birž. 17 d.—Stockholme esanti vokiškų socia-listų delegacija (Sheidemann grupė) paskelbė savo partijos vardu taikos programą. Kadangi per šitą socialistų partiją pa-staruoju laiku veikia Vokietijos valdžia, tai žemiaus paduotą pro-gramą čia skaito kaip Vokie-čių valdžios programą, nes nėra abejonės, kad vokiškieji socialis-tai padavė jį, pirmiaus pasitarę apie tai su Vokietijos kancleriu Bethmann-Holwegu. Vokiškieji socialistai siulo sekančias išlygas susitaikinimui:

1) Atlyginimas Belgijai nega-vimas, nesą "butų sunku nusprę-siti, kuris kariautojas privalo atsakyti už nuostolius padarytus įvairiuose frontuose, o vienpusi-ka atsakomybė už nuostolius butų vien kontribucijos kaukė (maska).

2) Vokietija turi gauti atgal savo kolonijas — nėra reikalau-jama, kad taika būtų "be anek-sijų".

3) Vokietija turi pasilaikyti Elzasą ir Lotaringiją, nes "de-vynios dešimtos dalyš jų yra vo-kiškos".

4) Vokiškieji socialistai prita-ria pilnai, politiškai ir kariš-kai nepriklomybei visų tautų. Belgija gali susitarti su Austri-jos "draugais", kaslink ateities Serbijos ir kitų tautų Balkanuo-se.

5) Lenkijos ir Finlandijos ateitis turi būti palikta nuspren-dimui jų pačių — jeigu jų ne-priklomybė yra negalima, tai jos, be abejonės, bus autonomiškos.

6) Greikijai, Airijai, Egiptui, Korejai, Tripoli, Marocco ir Ti-betui vokiškieji socialistai išreiš-čia "didžiausią užuojautą" ir pa-taria tų šalių socialistams veik-ti linkui atsieikimo nepriklomybei. Apie Elzasą-Lotaringiją vo-kiškieji socialistai taip kalba:

"Šių provincijų devynios de-šimtos dalyš yra vokiškos. Jos išpradžių priklausė Vokietijai, o po to Prancūzijai. Jeigu jos grįžtų dabar prie Prancūzijos, tai tas būtų aneksija.

7) Užsibaigus karėi, vokiečiai norėtų turėti tarptautiską arbi-

traciją ir nusiginklavimą, išskyrus apsiginklavimą atsigimimo tikslams ir trumpą kareiviavimą policijos armijai".

8) Privalo būti tarptautiskas nusprendimas visuose ginčuose, kurie grėsia karės pagindymu.

Kaslink tarptautiskų įstatymų ateityje, tai vokiškieji socialistai reikalauja sekantių padavimų:

1) Neutralizacijos viešpatijos neturės teisės siūsti amunicijos kariaujančioms viešpatijoms.

2) Kariaujančios viešpatijos neturi teisės užgriebti komercijinių laivų ant jurių.

3) Komercijiniai laivai negali būti apginkluoti.

4) Visi kanalai, jurių siaurumos ir jurių keliai privalo būti "tarptautiški".

5) Maistas ir drabužiai neprivalo skaitytis kontrabanda. Negalima cenzuruoti laisvų tarp kariaujančių ir neutralių viešpatijų gyventojų.

6) Negali būti vaizbinės karės.

7) Pilna jurių liuosybė.

8) Panaikinimas protektyvių tarifų.

9) Panaikinimas sekretos diplomatijos. Paduodami šita, pliana, vokiškieji socialistai reikalauja, kad socialistų konferencija apreiškų, jog ji nenori tyrinėti, kas yra kaltas už šios karės išaukima, nebent tarkinčių delegatai to reikalauja.

IS AMERIKOS.

NEPRITELINGIEJI SVETIMŠALIAI SUV. VALSTIJOSE.

Washington, D. C.—Suvenytose Valstijose yra 4,662,000 žmonių, (arba 4 1/2 nuosimio visų šalies gyventojų), kurie yra Vokietijos, arba su Vokietija susitarusių šalių valdiniai. Su lyg cenzinio biuro parodymo Suv. Valstijose gyvena vyrų, moterų ir vaikų gimusių Vokietijoje 2,349,000; Austrijoje, 1,376,000; Turkijoje, 188,000; Bulgarijoje, 11,000.

Tame skaitliu imamojo amžiaus (21 metų) yra apie 964,000.

172 ANGLINIŲ KASYKLŲ TURČIAI TURI BYLĄ DEL TRUSTO.

New York, N. Y., birž. 18 d.—Valdžia yra apskundusi 108 minkštųjų anglių kompanijas ir 64 pavienius už lauzymą Shermano priešturistinio įstatymo. Byla liečia Pocahontas ir New River apskrčius. Valdžia sako, kad priešingas įstatymui susijungimas išveržė iš anglies varotojų \$40,000,000.

RIAUSĖS BAŽNYČIOJE.

Brooklyn, N. Y.—Vietos graikų pravoslavų bažnyčioje kilo riausės tarpe besimeldžiančių graikų. Riausių priežastimi buvo Graikijos karalius Konstantinas ir Graikijos revoliucionierius Venizelos. Vieni maldininkai laikėsi karaliaus pusę; kiti, Venizelos. Taigi kunigui pradėjus už karalių melstis, venizelistai pradėjo rėkauti. Kilus muštynėms, įsimašė policija ir "revoliuciją" numalšino. "Apsimalšinus, kun. Stefano Papamakaronis meldėsi už karalių toliaus.

SPROGIMAS CUKRAUS GRYNYKLOJ.

New York, N. Y., birž. 14 d.—Manoma daug gyvasių žuvo del atsitikusio sprogmio ir gaisro dideliame Amer. Cukraus Valymo kompanijos fabrike Williamsburge. Da vienutolikos augstų namų tapo sunaikinti. Gaisras gimė nuo katilo sprogmio viename jų namų. Darbininkų žuvę apie 10. Fabrikas \$1,000,000 vertės užėmė visą sekciją tarp So. Third ir Fourth gatvių ir tarp Kent ir 4th. Sprogimas girdėta visame Williamsburge.

DIDELIS UZDERĖJIMAS.

Chicago, Ill., birž. 13 d.—Telegramas nuo gubernorių ir kitų augstų viršininkų aštuoniolikos valstijų Chicago Examiner laikračių nurodo, kad javų viso šalį bus daug daugiau šie-

met negu pernai. Pasėliai yra didesni ir daugelyje valstijų javai geriau atrodė. Indianoje išvaizda javų esanti puiki. Ohio valstijoje kviečiai pagerėję 20 nuoš. Illinois valstijoje bulvių užsodinta dvigubai daugiau. Wisconsin valstijoje kviečių pasėliai didesni. Tokie pat pranešimai ir iš kitų valstijų.

114,044 ISTOJO KARIJOMENŲ NUO BAL. 1 d.

Washington, birž. 13 d.—Karijomenės naujokų vakar prisiršė, 1,391. Nuo bal. 1 d. viso įstojusį skaitlius išneša 114,044. New York Valstijoje įstojo 255; Pensilvanijoje, 191; Illinois, 129.

NELAIMĖ ANT GELEŽINKELIO.

Oklahoma City, Okla., birž. 18 d.—Į pietus einas Santa Fe pasażierinis traukinis susimušė su prekininiu traukiniu penkiose myliose nuo šito miesto į pietus. Vietos ambulansininkai praneša, kad mažiausiai septyni užmušti ir 50 sužeisti.

SUV. VALST. KAREIVIAI ŠAUDO Į MEKSIKIEČIUS.

El Paso, Tex., birž. 13 d.—Motoriklinių mašininių šautuvų kompanija ir kareiviai motoriniuose trokuose išsiūstą šį ryt iš Fort Bliss į Ysleta, 13 mylių į rytus, kur, sako, 40 meksikiečių bandė perbisti per Rio Grande. Raitoji sargyba šaudžiusi į meksikiečius, bet apie užmuštus, ar sužeistus nieko nepranešama.

MOKYTOJAS NUSOVĖ SAVO MOKINĮ.

Salt Lake City, Utah, birž. 14 d.—Buvusis Utah universiteto studentas, o dabar augstesnis Bingham mokyklos perdėtinis Arthur Willard, 24 metų amžiaus, vakar nušovė vieną savo mokinį Cecil Holmes, 21 metų amžiaus, kuris buvė taikšnis prie jo pačios. Jei Willardo kaltinimas turės pamatą, tai jis sulys Utah valstijos įstatymų bus išteisintas.

SUDEGĖ MOKYKLA.

Ashland, Wis., birž. 14 d.—Nežinia koku būdu gimes gaisras anksči šį rytą sunaikino čia augstesnės mokyklos trobą. Nuostolių padaryta ant daugiau kaip \$250,000. Išvakaro apie 10 val. nakties artimais gyvenanti moteris mačiusi keistą automobilį be priešakinį ir užpakalinį šviesų skriejant aplink trobą.

DUONKEPIAI REIKALAUJA TAUPYTI MAISTUS.

Washington, birž. 14 d.—Duonkepių pramonės karinio priepuolio komisija, atstovaujanti 78 miestus, šiandien turėjo suėgą su kongreso vadais ir reikalavo greito veikimo sulys maistinių daiktų išlaikymo.

LENKAI NEI VIENAS NEREIKALAVO IŠIMTINĖS.

Washington, birž. 14 d.—Sulyg vyriausio registracijos perdėtinio pranešimo lenkai Amerikoje registruojami dienoje niekur nereikalaujo išimtinės. Vienas registruotojų pasakė, kad lenkai nori kariauti už laisvę ir savo pavintąją šalį.

UŽMUŠĖ MAJORĄ; MERGINA AREŠTUOTA.

Bluefield, W. Va., birž. 15 d.—Vakar pasimirė nuo revolverio kulky žaidžų Bluefieldo majoras E. E. Carter. Areštuota mergina Bessie Young sakosi šovusi į jį jam nepalaukiant jos motinos mušti. Majoras buvo vedęs ir turėjo ketletą vaikų. Pas Youngienę jis atsilankydavęs dažnai.

SIUNČIA TIRŠTINTĄ PIENĄ Į VOKIETIJĄ.

Washington, birž. 15 d.—Tirštinto pieno pramonės karinė komisija šiandien pranešė vaizbos skyriui, kad vokiškieji agentai neseniai supirko retailiniais kainomis ir išsiuntė per neutralius uostus Vokietijon daugybę tirštinio ar garuodinto pieno. Bijodami susėkimo, perkant nuo išdirbėjų ar perpirkly, jie pirkė iš retailinių sankrovų mokėdama retailines kainas. Pirkta New Yorko, Illinois ir Oklahomos valstijose.

se, o siūsta į Genoa, Italijoje ir Norvegijos bei Danijos uostus, kur Amerikos pienas labai retai perkama.

NAUJAS IŠRADIMAS.

Cincinnati's automobilininkai vėl yra nudžiugę del pigaus gazolino pakeitinio. Šį kartą tuoj pakeitinį esąs drumstai baltos, o ne žalios spalvos skysčius ir atsiėsiąs 10c. galionui, o ne 25c. baškai, kaip buvo sakoma, kad pirmasis pakeitiny atsiėsiąs. Antruoj išradiniu yra išradėjo pavadintas "Nuoline"; jį išradęs danas chemikas Louis Clement. Išradimas išmėginta Y. M. C. A. automobilinė mokykloje. Atkinson Automobilinė mokykla ir Strawbridge Aut. Mokykla. Šių įstaigų žinovai yra pripažinę, kad naujas išradimas varo motorą taip pat gerai, kaip ir gazolina.

KALNIEČIAI PRIEŠINASI ĖMIMUI KARIUOMENĖN.

Roanoke, Va.—Šitoj apeliuokėj įstiko tikra karė registravimo dienoj. Kalniečiai, pasislėpę žolėse ar už uolų šaudė į militarius žvalgus. Susekus platiniai išsišakojus suokalbį priešintis ėmimui kariuomenėn, atsiūstą du justicijos skyriaus agentai. Suv. Valstijų agentai suėmė dokumentus, kurie parodo, kad 300 priešininkų priverstinės kareivystės yra prisiekę kovoti prieš ją.

LENKAI PERKA PASKOLOS POPIERIŲ.

"Związek Narodowy Polski" organizacijos centralinė valdyba savo susirinkime nutarė nupirkti "Liberty" paskolos popierių už \$112,000. Šitam tikslui ji paėmė iš visuotinio organizacijos išdo \$50,000; iš tautinio išdo, kurį sudeda nariai penkcentinimis mėnesinėmis mokestimis \$50,000 ir iš zviažkinio raštų išdo \$12,000. Z. N. P. narių skaito 125,000.

DU GIRIOS GAISRAI.

Los Angeles, Cal., birž. 18 d.—Valstybės girioje Santa Barbara užsidegus krumams dvieiose vietose, ugnis išaikino visą gyvenamąją vieno miesto dalį ir didelį plotą javų; trys moterys nuo ugnies pražuvo ir 1000 liko be namų. Didžiausi nuostoliai padaryta Ojai klonyje, 90 mylių nuo Los Angeles į šiaurvakarius. Daug didelių ir puikių kaiminių villų sudegė.

IS DARBO LAUKO.

ISSAUKTAS STRAIKAS NEPAVYKO.

Butte, Mont., birž. 13 d.—Naujai susitvėrusi kalnakasių unija išsaukė straiką 5000 kalnakasių, bet straikas nepavyko. Davis—Daly Vario kasykla pastovėjusi kiek pradėjo dirbti pilnomis atmainomis. El Morlu kasykla taipgi dirba didesnėmis pajėgomis. Aconda ir Butte Superior kompanijų kasykloms truksta darbininkų, bet dar gali dirbti.

NORI STRAIKUOTI.

Denver, Colo., birž. 14 d.—Suvenytų kasyklų darbininkų viršininkai, atstovaujantieji narius dirbančius Colorado Fuel & Iron kompanijai, telegrafavo savo tautiniams viršininkams prašydami leidimo straikuoti.

METALINIAI AMATAI NELEIDŽIA STRAIKŲ LAIVYNIKIEMY.

Washington, birž. 14 d.—Devynios organizacijos, priklausiančios prie metalinių Am. Darb. Fed. amatų, užtikrino valdžią, kad laivynikiuose, laivyninėse stotyse ir arsenaluose karės laiku bus dirbama pilna išgale.

8 VALANDŲ DARBO BILIUS MOTERIMS NEPEREJO.

Springfield, Ill., birž. 14 d.—Aštuonių valandų darbo bilius moterims, nežiurint gov. Lowdeno pasistengimo jį atgaivinti, se-

PRIE PERMAINŲ GREKIJŲ.

Viršuje — naujas Grekijos karalius Aleksandras, antrasis su senjojo nūversto karaliaus Konstantino. Iš šono — nuverstas Grekijos karalius Konstantinas (karškoj formoj), besikalbant su Venizelosu, kuomet jie buvo dar draugai. Apačioj — Grekijos sosto įpėdinis Jurgis (vokiškoj formoj), kuris turėjo išvažiuoti sykiu su savo tėvu.

Photos by American Press Association.

nate tapo sumuštą. Už jo atgaivinimą balsavo 24, prieš jį 10; perleidimui truko 2 balsų. Septini buvusieji susilaikė nuo balsavimo.

PRIVERŠTINIS ATLYGINIMAS.

Springfield, Ill., birž. 14 d.—Atstovų Butas perleido bilių, padarantį atlyginimą darbininkams priverstinį; ligšiol jis buvo paliekamas darbavijų norui. Seratas bilių perleido pirmu. Atstovų Butas balsavo 117 prieš.

DARBO TIK PUSEI LAIKO.

Telague, Tex.—Darbo ištėnka vos pusei laiko, bet nežiurint to apskritas darbo padėjimas yra geras paskutiniams dvėjais metais. Gelžkelių įstaigose vagonų skyriuje judėjimas pradeda didėti.

GAVO PREMIJOS 10 NUOŠ.

Wilder, Vt.—Vietinė popieros dirbtuvė savo darbininkams davė premijos 10 nuoš. Darbininkai daugiausiai susiorganizavę. Darbo yra į valias. Skalbyklų darbininkai buvo jau susiorganizavę, bet darbaviamis geravalia davus 8 valandų darbo dieną, organizavimas nuėjo pirmėk. Vienok organizatoriai nežudo vilities ir gal susiorganizuos.

APGAILĖTINAS STOVIS.

Newport News, Va.—Darbo padėjimas kasyklose vertas pagailėjimo. Centralinei Darbo Unijai pavyko sumušti proponotąjį bilių, kuris organizuotiems darbininkams būtų buvęs kenksmingas.

NEGRŲ ORGANIZAVIMAS.

Richmond, Va.—Richmonde, Newport News, Norfolk, ir Portsmouth darbininkams svarbiausių klausimų yra suorganizavimas negrų. Kol negrai yra neorganizuoti, tol ir baltųjų darbininkų padėjimo negalima pagerinti. Organizuočiai darbininkai, šita žinodami, įieško kelių suorganizavimui negrų.

DIDELĖS DIRBTUVĖS LAIVAMS STATYTI.

Tacoma, Wash.—Statoma didelės dirbtuvės laivams statyti, kurios netrukus taipgi bus prie unijos pritrauktos. Suorganizuota dirbtuvė metalinių darbų darbininkų taryba.

GELŽKELININKAI STRAIKUOJA.

Grand Rapids, Mich., birž. 15 d.—Aštuoni šimtai Pere Marquette gelžkelio išsikimį sargų metė darbą šiandien po pietų, reikalaudami užsilikusios mo-

UPPER, LEFT, ALEXANDER. RIGHT, VENIZELOS AND KONSTANTINOS LOWER, PRINCE GEORGE.

kesties, kuri susirinko pagal naują Adamsono įstatymo tvarką. Su viršum šimtas šitų sargų gyvena Grand Rapids'e. Kiti gyvena Muskegone, Benton Harbore, Ludington, Saginawe, ir Detroit. Užsilikusios mokes ties kiekvienam pripuola nuo \$75 iki \$100.

DIDŽIAUSIA ORLAIVIŲ DIRBTUVĖ.

Toledo, O., birž. 18 d.—Didžiausia pasaulyje orlaivių dirbtuvė yra žadama statyti Toledoje. Willys-Overland kompanijos pirmininkas Willys busias organizacijos galvą.

IS VISUO.

Buvusiam carui. Nikolajui Romanovui ir jo šeimynai prirengiamosios įstatymdavystės taryba nusprendė leisti balsuoti paskirstomojo seimo rinkimuose.

Baltrusių delegatai,—sako Rieč,—pirmininkaujami dumos atstovo R. Skirmunto, atvyko Petrogradan ir atsivėžė su savim baltrusių seimo nutarimus perduoti laikinajai Rusijos valdžiai.

Laikinoji Rusijos valdžia nutarė pastatyti Petrograde paminklą visiems kovotojams už Rusijos laisvę, puolusiems aukomis. Netrukus bus sustatytos ir paskelbtos konkurso išlygos paminklui statyti. Paminklo pastatymo lėšas panėš valstybė.

Rusijos pravoslavų dvasiška kol kas dar vis priešinasi naujajai valdžiai. Laikraščiai priveda kelis atsitikimus, kur šventikai iš sakyklų kursto tamsiąją minią prieš naująją tvarką, pasižadodami klaidingais išvedžiojimais. Tai buvo Gavrilicuose, Charkovo apskrityje ir Kijeve. Kijeve teko net susiremti gyventojams su dvasiška.

Odesos gyventojai, susirinkę pas Katarinos II. paminklą norėjo jį nugriauti, o jo medžiagą panaudoti pastatymui paminklo dviem kaimiečių sunam, puolusiems aukomis drakoniskojo Nikolajaus Romanovo režimo.

Moterys nupulė netekę savo globėjų ir draugų,—sako pranešimai Londono miesto misijai. Londono beturčių kvartalose matyti moteris girtuokliaujančias smulkėse, girtas ir vartojančias negražus žodžius yra paprastas dalykas. Patriotinio fondo valdyba Kanadoje taipgi patyrė, kad palikęs moteris vienas malonė

mašinas ir padaro valgomąją alų.

Japonija žada siūsti pasiuntinį į Suv. Valstijas. Pasiuntinija turėsianti plačias teises, ypatingai diplomatiniams patarimams. Ji žada iškeliauti liepos pradžioje.

Kraštutiniai revoliucionieriai protestuoja prieš davimą vyono buvusio caro šeimynai. Iš visų pusų reikalaujama jo perkėlimo Petro ir Povilo kalėjiman. Kareivių ir darbininkų komiteto posėdyje Petrograde vieni rėkė "virvės! virvės!" Kiti Kronštadan jį, tretį reikalavo pasiūsti jį prie darbo į kasyklas.

Rusijos valstybinis organas "Gosudarstvennij Viestnik" prie caro valdžios buvo spaudinamas skaitliu 25,000 egzempliorių, dabargi jo cirkuliacija išneša 2,250,000 egzempliorių.

Anglijos išdirbėjams pavyko padirbti plieną peiliams, kuris nerudija ir nesidaro dėmės ant jo.

Japonijos sostinėj Tokio yra 600 pasakininkų, kurie eina iš namų į namus ir pasakas seka imdami 25c. valandai.

Dr. Friederich Adler, socialistų laikraščio redaktorius Viena, nušovė Austrijos premierą grovą Karolį Stuerghh taipo paluosuotas nuo mirties bausmės ir nuteistas kalėjiman.

Petrą Krapotkiną, komunistinio anarchizmo tėvą, sugrįžusį Rusijon, Petrograde pasitiko Rusijos revoliucionierių valdžia, asmenyse: karės ministerio Krenskio; kelių ir sasinesimų ministerio Nekrasovo; revoliucionierių vado Burcevo; ir darbininkų bei kareivių organizacijos atstovų. Pagarbos sargyba buvo Maskvos pulkas.

Visoj Ispanijoj dideli straikai žada kilti. Kainos reikmenims paskutiniams trimi mėnesiais pakilę 25 nuoš. Anglies trukumas kasdien vis labiau apsiireiskia.

Amerikonai, skaitliu 1500 vyrų yra prie pat mušių linijos Francuzijoj, tarnaudami prie amerikinio ambulanso, arba prie amerikinio transporto. Paskutinis burys iš 270 vyrų pasiekė mušlaukį pereitį savaitę.

Dorgobuje (?), Rusijos miestelyje, kaip pranešama Petrogradan 5000 miesto gyventojų užpuolė distiliuotuvę ir radę 100,000 galionų degtinės emė gerti ir pasigėrė taip, kad šimtai girtų voliojosi gatvėse. Į tą tarpą vienas girtas numetė užlebes briežiuką ir pagimdė eksploziją alkoholio; daugybė žmonių tapo užmušta ir baisiai apdeginta.

Chicagos milijonierius Charles R. Crane Amerikos Karės komisijos narys Petrograde, iškilus viešpučių patarnautojų straikui, pats turėjo lovą pasikloti ir indus suplauti; patarnautojai reikalauja turėti dalį visuose viešbučiuose ir valgyklose.

Lenkai tikisi savo kardinolo Varšavoje. Sulyg jų laikraščių pranešimų, Vatikane svarstoma apie paskyrimą kardinolu Kowaskio, dabartinio Varšavos antvyskupio.

Žydai ir Lenkai. Lenkijos miestelyje Bėdzin, Petrakavo gub., miesto taryba susideda iš vienu žydų. Taryboje svarstyta apie kalbą vietinėse mokyklose ir paduota sumanymas, kad išguldomoji kalba privalo būti žydų žargonas, o "ne kokia ten lenkų kalba." Lenkų kalbos galima esą mokinti, kaip ir kitų svetimų kalbų. Lenkų laikraščiai, žinoma, yra labai tuomi užgauti.

